

Een Kerstkans

‘Het is gewoon *fucked up*, Lé. Ik kan ze nog niet onder ogen komen.’

Ik zucht en kijk mijn broer medelevend aan. ‘Hoe lang ga je ze nog ontwijken, Jax? Het is kerstavond en morgen is het eerste kerstdag. Dit soort dagen moet je met familie vieren. Je weet hoe belangrijk mam en pap het vinden om samen te zijn met kerst.’

Jax snuift. ‘Daar hadden ze aan moeten denken voor ze me lieten opnemen in een afkickkliniek. Het is dat ik zeventien ben, maar-.’

‘Je werd naar het ziekenhuis gebracht met een overdosis, Jax!’ onderbreek ik mijn broer. ‘En het was niet eens de eerste keer dat je te veel had gesnoven of geslikt of *whatever*. Mam en pap maken zich zorgen en ik ook.’

‘Dat weet ik toch ook wel!’ roept mijn broer gefrustreerd uit. ‘Zoals ik zei: het is *fucked up*. Ik doe mijn best in dit paupergebouw, maar ik kan pa en ma nog niet onder ogen komen. Het is al erg genoeg dat jij hier nu zit.’ Dat laatste fluistert hij.

Ik pak zijn trillende handen vast. ‘Sorry, ik weet dat je je best doet. Ik weet zeker dat je er gezond en wel uit gaat komen. Jij kan dit.’

‘Wat ik niet kan is kerst vieren met pa en ma. Ik wil de teleurstelling in hun ogen niet zien.’ Jax trekt zijn handen terug en staat op. ‘Sorry, Lé, misschien volgend jaar.’

‘Maar pap en mam zijn hartstikke trots dat je vecht voor je herstel...’ begin ik, maar mijn broer schudt zijn hoofd.

‘Ze hebben me bij de eerste overdosis gewaarschuwd dat ze me zouden laten opnemen als het nog eens zou gebeuren. Ik beloofde ze dat ik zou veranderen, maar ik bleef omgaan met Tycho en Giel. Ik bleef feesten, zuipen en drugs gebruiken. Trots is wel het laatste woord dat ik zou gebruiken. Pa en ma haten me vast, schamen zich ongetwijfeld rot en zijn sowieso teleurgesteld. Ik ben er niet klaar voor.’

Ik sta ook op. ‘Ik meen het, Jax, ze zeiden-.’

‘Genoeg, Lea.’ Mijn broer zegt altijd Lé. Als hij mijn hele naam gebruikt, is het menens. ‘Ik wil het niet, punt uit.’ Jax draait zich om en loopt weg. In de deuropening draait hij zich nog één keer om. ‘Fijne kerst, zusje.’

‘Fijne kerst, Jax,’ zeg ik als hij de hoek om loopt. Ik onderdruk een grom van frustratie en loop naar het met slingers versierde koffiezetapparaat. Ik klik op een knopje voor een Wiener melange. Het apparaat begint te sputteren en stopt er vervolgens mee, zonder mij van koffie te voorzien. ‘Verdomme!’ roep ik en ik geef er een klap tegen, waardoor een mini kerstboompje op de grond valt en de slingers loslaten.

‘Ho, ho, vandaaltje. Wat heeft die arme machine jou misdaan?’ klinkt een stem naast me.

Ik kijk geïrriteerd opzij en zie een lange, knappe jongen staan met donkerblond haar. Hij is ongeveer mijn leeftijd en glimlacht vriendelijk naar me.

‘Sorry, het zit gewoon even niet mee.’

‘En dat op kerstavond,’ zegt de jongen en hij steekt zijn hand uit. ‘Ik ben Noud.’

‘Lea,’ zeg ik en ik schud zijn hand.

‘Kan ik je ergens mee helpen, Lea?’ Noud kijkt van mij naar het koffiezetapparaat. Dan raapt hij het kerstboompje van de grond en hangt de slingers weer recht.

Ik trek mijn wenkbrauwen op. ‘Zo, meneer de fixer. Ben jij de klusjesman hier?’ *Hij is in ieder geval geen patiënt*, denk ik in stilte.

Noud grinnikt. ‘Ik doe wel klusjes hier en daar, maar ik werk hier niet. Ik ben vrijwilliger.’

‘Aha, om je cv een *boost* te geven, zeker?’ vraag ik. *Doe niet zo lullig tegen die arme, knappe jongen, Lea!*

‘Nope,’ zegt Noud simpelweg. ‘Ik ben hier zelf afgekickt en ik wil dat de cliënten mij als een soort succesverhaal kunnen zien. Ik doe wat ik kan om iedereen te helpen.’

Ik weet niet wat ik hierop moet zeggen. Noud ziet er gezond uit, vrolijk, energiek. Hij lijkt op geen enkele manier op mijn broer met zijn donkere wallen, grauwe huid en trillende ledematen. Ik had nooit verwacht dat Noud hetzelfde traject heeft doorlopen. ‘Sorry,’ mompel ik tenslotte.

Noud neemt me aandachtig in zich op. ‘Dat is al de tweede keer dat je sorry zegt in nog geen tien minuten.’ Hij lacht. ‘Het is niet erg hoor, ik snap best dat je een andere indruk van me krijgt. Maar geloof me, ik was er nog erger aan toe dan de meesten hier. Ik zat echt heel diep toen ik werd opgenomen. Maar waarom ben jij hier?’

‘Ik ben hier voor mijn broer, Jax.’

‘Jax is jouw broer? Ik vond je al een bekend gezicht hebben.’

‘Tweelingbroer,’ verduidelijk ik. ‘Ken je Jax?’

‘Ja, ik praat regelmatig met hem en we schaken zo nu en dan. Hij is een goede gozer.’

Ik glimlach als ik terugdenk aan de tijd dat Jax en mijn vader samen schaakten. De hele zomer waren ze in de tuin te vinden. Tot Jax in de vierde klas zat en hij Tycho en Giel leerde kennen. Vanaf dat moment ging het bergafwaarts met hem.

‘Ziezo,’ zegt Noud en dan zie ik dat het koffieapparaat een Wiener melange voor me aan het creëren is. ‘Het geheim is dat je het apparaat liefdevol moet toespreken. Er een mep op geven werkt averechts, vandaaltje.’

Ik lach. ‘Ik zal het onthouden, meneer de fixer.’ Ik kijk geïnteresseerd naar Noud. ‘Hoelang ben jij al... hersteld?’ vraag ik.

‘Ik had hele foute vrienden en was vaak onder invloed van drank of drugs. Ik heb uiteindelijk iets meer dan een jaar in deze kliniek gezeten, tot afgelopen februari.’

Ik bewonder Nouds openheid. ‘Waardoor ben je uiteindelijk hier opgenomen?’ vraag ik voorzichtig.

Noud antwoordt luchtig, alsof hij het verhaal regelmatig vertelt. ‘Het nam mijn hele leven over. Ik was non-stop chagrijnig, liep van huis weg en gaf al mijn geld uit aan drank en drugs. Ik haalde mijn eindexamen niet en ik had alleen maar slechte vrienden. Mijn verslaafde leven was onveilig voor me, dus een afkickkliniek was de beste optie.’

Ik knik begripvol. ‘Ben je gedwongen opgenomen?’

‘Nee, ik was al achttien, dus ik had het zelf voor het zeggen. Mijn ouders, eh... Ze hadden me meerdere malen gewaarschuwd dat als ik nog een keer van huis weg zou blijven, ik niet meer terug hoefde te komen. Ik nam dit niet serieus en ging gewoon een paar dagen weg met mijn vrienden, maar toen ik daarna uitgeput en uitgefeest

thuis kwam, deed mijn moeder de deur niet voor me open. Ze stond naar me te kijken vanuit het keukenraam en zei helemaal niets. Ze keek naar me tot ik vol schaamte afdroop en terugging naar mijn vrienden, maar die waren nergens te bekennen en ik kon ze ook niet bereiken. Ze waren er gewoon vandoor gegaan. Die nacht sliep ik buiten in de regen. Al snel voelde ik me alleen en ellendig genoeg om me te laten opnemen. Je alleen voelen doet zo veel pijn... Ik schreeuwde door de brievenbus van mijn ouders dat ik hulp zou zoeken, dat ik beter zou worden voor hen, maar er kwam geen reactie. Ik weet zeker dat ze me hebben gehoord, maar ze kozen ervoor me te negeren.'

'Wat verschrikkelijk,' zeg ik geschrokken. 'Hoe reageerden je ouders toen je in februari weer naar huis kon?'

'In de zomer heb ik mijn eindexamen kunnen doen, dus ik heb toch nog mijn diploma gehaald. Ik dacht dat mijn ouders me dan wel weer terug zouden willen, maar ik durfde niet. Ik besloot hier vrijwilligerswerk te doen in ruil voor eten en een bed.'

'Dus je ouders weten helemaal niet dat je weer beter bent?' vraag ik.

Noud schudt zijn hoofd. 'Ze zijn één keer langsgesproken in het begin, omdat ze niet geloofden dat ik het echt zou doen. Maar... ik denk dat ze niet eens trots waren dat ik daar zat.'

'Natuurlijk wel,' zeg ik snel. 'Ik weet zeker dat je ouders onwijs trots op je zouden zijn als ze je nu zouden kunnen zien.'

'Thanks,' zegt Noud met een voorzichtige glimlach. 'Maar ik kan niet terug naar huis. Ze zouden me toch niet meer binnenlaten.'

'Tuurlijk wel, je bent hun zóón, hallo!' Ik beweeg wild met mijn armen. 'Ouders *deleten* hun kind niet zomaar uit hun leven.'

'Ik zat echt diep, Lea. Ik heb het mijn ouders zo moeilijk gemaakt. Ik zou het helemaal begrijpen als ze mij geen kans meer zouden geven.'

'En daar zit je fout,' zeg ik resoluut. 'Ik zie hetzelfde nu bij Jax. Schaamte gemengd met angst voor de teleurstelling die hij bij mijn ouders verwacht. Tuurlijk breekt het je als iemand die je zo dierbaar is zijn leven zo vergalt.' Tranen springen in mijn ogen. 'Dat je diegene beetje bij beetje overgenomen ziet worden door zijn verslaving, tot je hem bijna niet meer herkent.' Een brok vormt zich in mijn keel en Noud pakt mijn hand vast. 'Jax heeft verschrikkelijke keuzes gemaakt, domme dingen gedaan en een hoop van zijn leven verpest, maar hij werkt nu aan zijn herstel en ik kan niet trotser zijn dan op dit moment,' zeg ik nadrukkelijk. 'Ik zou alleen zo graag willen dat hij dat ook zo ziet. Papa, mama, ik... We zijn zo trots dat hij dit doet. We missen hem zo.' Tranen rollen over mijn wangen.

Noud slaat zijn armen om me heen en houdt me stevig vast. 'Ik ben er, het is oké,' fluistert hij.

De warmte van zijn lichaam en de kracht van zijn armen geven me een gevoel van veiligheid. Ik leg mijn hoofd op zijn schouder. 'We willen gewoon kerst met hem vieren. Hij is en blijft familie,' fluister ik.

Noud zegt niets, maar blijft me vasthouden tot ik weer rustig ben.

‘Lea, wil jij de gekarameliseerde stoofperen uit de keuken meenemen?’ vraagt mijn moeder vanuit de woonkamer. Het is eerste kerstdag. Mijn ouders zijn de tafel aan het dekken voor ons traditionele kerstdiner. Het album van Michael Bublé klinkt door de speakers.

We gaan net aan tafel zitten als de bel gaat. ‘Wie is dat nou weer op eerste kerstdag?’ vraagt mijn vader als hij net met zijn vork in de rollade prikt.

‘Ik ga wel,’ zeg ik snel. Mijn hart maakt een sprongetje als ik naar de deur loop. Zou een kerstwonder bestaan? Zou Jax...? Als ik de deur opendoet, ebt die hoop langzaam weg. Er staat een bezorger voor de deur met vier dozen pizza.

‘Bestelling! Eet smakelijk en fijne feestdagen.’ Hij duwt de pizza’s in mijn handen. Het sneeuwt en zijn zwarte haren zijn bedekt met wit. Op de pizzadozen zitten natte plekken van de gesmolten sneeuwvlokken.

‘Sorry, ik heb dit niet besteld,’ zeg ik.

De bezorger kijkt op zijn briefje. ‘O, shit, sorry. Ik moet bij nummer 44 zijn.’ Hij pakt de pizzadozen weer terug. ‘Alsnog fijne feestdagen!’ Met die woorden loopt hij over ons bloemenperkje naar de burens.

‘Nou ja, zeg. Wat een idioot,’ mompel ik en ik wil net de deur dichtdoen als ik een bekende stem hoor.

‘Je hebt het toch niet over mij, mag ik hopen?’

‘Jax!’ roep ik als mijn broer plots voor mijn neus staat. Ik loop naar hem toe en omhels hem.

‘Hé, Lé,’ zegt hij.

‘Wat... Hoe kom je hier?’ vraag ik verward. ‘Je mag toch niet zonder begeleiding van het terrein af? Ik dacht dat je zei-.’

‘Hij is niet zonder begeleiding,’ onderbreekt een andere bekende stem me.

‘Noud! Wat doe jij hier?’

‘Na ons gesprek kon ik niet anders dan Jax opzoeken en hem ervan overtuigen dat je kerst met dierbaren hoort te vieren. Zolang ik een oogje in het zeil houd, mag hij de avond hier doorbrengen.’

‘Het was niet mijn idee,’ verduidelijkt Jax, ‘maar ik wil het proberen. Voor jou, Lé. Als jij gelooft dat pa en ma me niet uitkotsen, dan-.’ Jax stopt ineens met praten en zijn blik verschuift van mij naar onze ouders die achter mij in de deuropening zijn komen staan.

‘Jax?’ vraagt mijn moeder met tranen in haar ogen.

‘Wat fijn je te zien, jongen,’ vult mijn vader aan. Zijn stem trilt van emotie.

Jax slikt en weet zich geen houding te geven. ‘Het spijt me,’ is alles wat hij kan zeggen.

‘Dat weten we. We zijn zo trots op je,’ zegt mijn moeder.

Jax werpt een blik op mij alsof hij het allemaal niet kan geloven.

‘Kom snel binnen, zoon. Het eten is warm en er is plek voor een extra bordje. Als je wilt, dan.’

‘Graag, pap,’ zegt Jax met een schorre stem.

‘Is er toevallig nog een bord?’ vraag ik en ik wijs naar Noud.

‘Natuurlijk, lieverd,’ zegt mam. ‘Kom binnen, allemaal.’

Mijn ouders gaan met Jax naar de woonkamer. Noud komt naast me staan in de deuropening. 'Mooie ketting,' zegt hij en hij wijst naar mijn zilveren ketting, waar twee in elkaar gehaakte rondjes aan zitten.

'Bedankt,' antwoord ik en ik laat mijn vinger over de ketting gaan. 'Van mijn broer gekregen, omdat je in het leven nooit echt alleen bent.'

'Mooie boodschap,' zegt Noud en hij glimlacht naar me.

'Over mijn broer gesproken, hoe heb je hem zo ver gekregen dat hij hier langs wilde komen?' vraag ik.

Noud haalt zijn hand door zijn haar. 'We, eh, hebben een deal gemaakt. Hij zou meegaan naar jullie ouders, als ik contact op zou nemen met de mijne.'

Jax, je bent een genie. 'En?' vraag ik. 'Ga je het doen?'

Noud glimlacht naar me. 'Al gedaan. Morgenavond ga ik bij ze dineren.'

'Noud, dat is fantastisch!' roep ik uit. 'Wat ongeloofelijk dapper van je.'

'Ik hoop dat ik er goed aan doe,' zegt hij bedachtzaam.

'Wil je dat ik met je meega?' vraag ik in een opwelling.

'Zou je... zou je dat echt willen?' vraagt Noud met opgetrokken wenkbrauwen. 'Ik bedoel, je kent me pas net.'

'Zo voelt het niet,' zeg ik zacht. 'Plus, je hebt mij ook enorm geholpen met mijn familie vanavond.'

'Als je dat zou willen... heel graag,' Noud glimlacht naar me. 'Je bent geweldig.'

Ik voel dat ik begin te blozen. 'Ik gun jou gewoon hetzelfde als wat ik nu voel,' zeg ik.

'En wat voel je nu dan?' vraagt Noud met een grijns en hij zet een stap dichterbij.

Ik bijt op mijn lip. Sneeuwvlokken landen op mijn wang en smelten.

Noud veegt de gesmolten sneeuw met zijn duim weg. 'Dit klinkt misschien *creepy*, maar ik zou je nu heel graag willen zoenen.'

Het leven is te kort om te twijfelen. Voor ik mezelf tegen kan houden buig ik naar voren en druk ik mijn lippen op die van Noud. Onze zoen zit vol vertedering, begrip en opbloeiende hoop. Ik voel kriebels in mijn buik, druk me dicht tegen Noud aan en stop nog meer gevoel in onze zoen. Na een hele tijd trekt Noud zich terug.

Met een twinkeling in zijn ogen kijkt hij mij aan. 'Fijne kerst, vandaaltje.'
Sneeuwvlokken dwarrelen op ons neer. 'Fijne kerst, meneer de fixer.'